

SEVERNÍ KOREA

			
vlajka		znak	
			
Rozloha	120 540 km ² (99. na světě) z toho zanedbatelné % vody		
Počet obyvatel	22 912 177 (47. na světě , odhad 2005)		
Hustota zalidnění	190 / km ² (59. na světě)		
Jazyk	korejština		
Náboženství	tradiční buddhisté a konfuciáni , křesťané		
Nejvyšší bod	Paektu-san (2744 m n. m.)		
Hlavní město	Pchjongjang		
Státní zřízení	komunistický stát		
Hlava státu	Kim Ir-sen (věčný prezident, nežije) Kim Čong-il (předseda Rady, od července 1994)		
Hlava vlády	premiér Pak Pong-ču (od 3. září 2003)		
Hymna	Hymna Severní Koreje		
Vznik	15. srpna 1945 (nezávislost na Japonsku)		
Měna	1 won = 100 čonů ()		

[Zdroj](#) mapy

Družicový snímek

Založení

 Kim Čong-il a Kim Ir-sen ([foto](#))

Severní Korea (celým jménem *Korejská lidově demokratická republika*) byla vyhlášena [9. září 1948](#) pod dohledem okupujících [sovětských](#)

[jednotek](#). V této době zde usilovalo o moc spousta různých, levicových stran.

Nejvýznamnější však byla zřejmě původní [Korejská komunistická strana](#), v jejímž čele stáli [Korejci](#), kteří žili v [SSSR](#), či [Čínské lidové republice](#), a měli tak již spousta zkušeností s praktikami komunistického režimu.

V únoru [1948](#) se vůdčí komunist v [exilu](#), [Kim Ir-sen](#), stal hlavou severo-korejské lidové prozatímní vlády, která měla formálně stabilizovat stát. Kimům vzestup k moci lze přičíst jeho schopnosti zaujmout běžné [venkovské](#) obyvatelstvo. Při dalších, tentokrát už oficiálních volbách, se stal premiérem a zemi vládl. Tento post zastával až do roku [1972](#), kdy se stal [prezidentem](#). Vládnoucí stranou se v této době stala [Korejská dělnická strana](#), jejímž předsedou byl právě Kim Ir-sen.

Raná léta KLDK

Kimova vláda začala rychle zavádět [sovětský](#) model politického systému, v čele s KDS (Korejská dělnická strana), včetně [ekonomiky řízené státem](#). Většinu produktivity země tvořily [japonské](#) a [jihokorejské](#) firmy, které byly označeny za kolaborantské. [Znárodnění](#) probíhalo od roku [1946](#), kdy pod stát spadalo již 70 % veškerého [kapitálu](#). O tři roky později to bylo již 90%. Od té doby byly prakticky všechny [továrny](#) a kapitál ovládnuty [státem](#).

V [zemědělství](#) se naopak tolik nepokročilo. [Zemědělská reforma](#) v roce [1946](#) přerozdělila velké množství zemědělské půdy bezzemným [rolníkům](#). V roce [1954](#) však přišla částečná [kolektivizace](#) i do tohoto odvětví a 40 % z výnosu muselo být odevzdáváno. Roku [1958](#) už všichni farmáři přešli pod centrálně zpravované celky.

Jako všechny poválečné komunistické státy se i Severní Korea pustila do masivního těžkého průmyslu, státní infrastruktury a vojenského průmyslu a omezovala produkci spotřebního zboží. Zemědělcům byly placeny pouze nízké ceny stanovené státem a všechny přebytky šly do těžkého průmyslu. Stát začal plánovat pomocí systému tříletek a 47% průmyslový podíl na ekonomice státu vzrostl do roku 1959 na 70% navzdory Korejské válce. Země měla obrovský nárůst v produkci elektřiny, oceli a strojírenského průmyslu, díky němuž stoupala efektivita v zemědělství.

V roce 1958, byla ekonomika země z velké části zcela nezávislá na cizí pomoci a překonala dokonce své rivaly v Jižní Koreji. Díky tomu relativně stoupal, přinejmenším ve městech, životní standard. Také lékařská pomoc byla už na lepší úrovni než před 2. sv. válkou. Přesto byl všude kritický nedostatek spotřebního zboží a populace žila pod tlakem stálého zvyšování produktivity.

Korejská válka

Upevnění moci Syngmana Rheeda na jihu s pomocí americké armády a potlačení říjnového povstání v roce 1948 ukončilo naděje, že by se země mohla ubírat stejnou revoluční cestou jako na severu. Kim proto hledal od roku 1949 podporu u Číny a SSSR za účelem sjednotit zemi silou. Stažením většiny amerických jednotek v červnu 1949 zůstala země prakticky nebráněna. Jedinou složkou armády byli vojáci se základní vojenskou službou. Naproti tomu Severní Korea měla veterány z 2. světové války, partyzány z anti-japonského odboje a byla podporována Sovětskou armádou.

Zpočátku [Stalin](#) odmítal Kimovy požadavky, ale později v roce [1949](#), kdy v Číně zvítězili komunisté a [SSSR](#) vyrobil první atomovou bombu, přehodnotil Kimovu nabídku. V lednu [1950](#) schválil Stalin myšlenku ovládnutí [Jižní Koreje](#). Sověti poskytli omezenou pomoc ve formě poradců, kteří pomohli celou operaci naplánovat, a také asi 400 stovkami instruktorů, kteří trénovali některé elitní Korejské jednotky. Stalin se však nechtěl pouštět do přímé konfrontace z USA přes Koreu a neposkytl tak žádné jednotky ani v případě nutnosti. Vše mělo být zinscenované jako občanská válka mezi dvěma konkurenčními režimy.

Zhruba celý rok před útokem docházelo k malým potyčkám na území podél 38. rovnoběžky, která rozdělovala zemi. [25. června 1950](#) severní jednotky vystupňovaly tlak a začaly přecházet toto pomyslné území ve velkém počtu. V kombinaci s překvapením, lepší armádou a naprostou neschopností jihokorejské armády byl rychle dobyt Soul a Syngman Rhee a jeho vláda byli nuceni prchnout daleko na sever. Přesto Severní Korea nebyla schopna ovládnout celý poloostrov, neboť do války vstoupily jednotky OSN a USA. V říjnu už byly všechny severní jednotky vytlačeny ze Soulu a dokonce byl obsazen Pyongyang. V listopadu však přišel další zvrat – do války vstoupily Čínské jednotky. Do konce prosince bylo hlavní město severu opět v komunistických rukou a v lednu 1951 byl

na pár dnů dokonce obsazen i Soul. Válka se tak na 2 roky dostala do slepé uličky a armády se přetahovaly o každý kilometr. Fronta se stabilizovala v roce 1953 na území, které se později stalo mírovou zónou. Po dlouhých jednáních se obě strany dohodly na vyhlášení Korejského Demilitarizovaného Území (Zóny, KDZ) a byl vyhlášen klid zbraní. Zajímavostí je, že oficiální mírová smlouva nebyla nikdy podepsána a Severní a Jižní Korea se technicky nachází ve válce od roku 1950 do dnes.

Po válce upevnil Kim pomocí oddané armády, která ho respektovala, svou moc. Jeho hlavní protivník Pak Hon-yong byl obviněn z pomoci Jižní Koreji v průběhu války a v roce 1955 zřejmě popraven. Spoustu levicových přeběhlíků z Jižní Koreji v průběhu války bylo obviněno ze špionáže či jiných zločinů, a uvězněno, deportováno do pracovních vesnic nebo zabito. Potenciální rivalové z jiných stran, jako například Kim T-bong byli také popraveni.

Sídliště v Kaesongu (foto)<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kaesong10.JPG>

Poválečné upevnění systému

Tříletka 1954-56 měla za úkol napravit masivní poničení země a navrátit [průmyslovou](#) produkci na předválečnou úroveň. Poté následovala [pětiletka](#) 1957-61 a [sedmiletka](#) 1961-67. Tyto dva plány měly dále zvyšovat produkci a rozvoj [infrastruktury](#). V 60. letech byla Severní Korea na druhém místě v zprůmyslnění ve Východní Asii za [Japonskem](#). Zatímco se pomalu začaly objevovat nevýhody, tedy například totální nedostatek spotřebního zboží, spoustu zemí třetího světa považovalo tento systém jako alternativu [kapitalistického systému](#). Přesto všechno však [severokorejská ekonomika](#) zvládala v 60. letech poskytovat lidem bezplatnou lékařskou péči, [vysokoškolské vzdělání](#), přístup k dostatku jídla, a v porovnání se sousedními zeměmi, jakými byla [ČLR](#) a [Jižní Korea](#) i relativně slušné bydlení.

[Kim Ir-sen](#) se prohlásil za „Ču-Čeho“ (tedy neomezený vládce – hlavní postava tehdejší Kimovy doktríny). Začal propagovat heslo samostatnosti a izolovanosti země. Tato ideologie se stala oficiální a nahradila [Marxismus-leninismus](#). Úkolem Ču-čche bylo vytvořit Severní Koreu dostatečně silnou k obraně proti cizím invazím a zásahům kapitalismu. Neměl však v úmyslu vytvořit separovanou Koreu od okolí světa. Kim Ir-sen si přál, aby jeho lidé tvořili všechny složky národního hospodářství, a to tak v žádném ohledu nebylo závislé na jiných zemích.

 (foto)

Zde prochází hranice mezi severokorejským a jihokorejským státem. Jedná se o tzv. demilitarizovanou zónu, vedenou zhruba v oblasti 38. rovnoběžky

Situace se však začala komplikovat, a to zejména díky Rusko-čínskému konfliktu, který začal v roce [1960](#). Vztahy mezi Severní Koreou a Sovětským svazem se zhoršily, když sovětská strana nařkla [Kim Ir-sena](#) z podpory Číny. Následkem bylo snížení hospodářské pomoci ze strany právě Sovětského svazu.

Ekonomický pokles

Díky sérii politických rozhodnutí, vztahujících se k výdajům armády a [těžebního průmyslu](#), a vysokým cenám [ropy](#) ze 70. let začala [ekonomika Severní Koreje](#) upadat. Začali se také množit [zahraniční dluhy](#). K tomu všemu politika „Jistota jen v nás“ ([Ču-Čche](#)) a odpor k [USA](#) i [západu](#) jen utužovala uzavřenost severokorejského režimu.

Ropný šok v roce [1973](#) těžce zamával všemi zeměmi světa a Severní Korea bez jakýchkoli zdrojů této kapaliny se jen těžko stavěla na nohy. Země navíc neměla žádné vývozní zboží a byla tak odkázána jen na sebe. [Kim Ir-sen](#) a jeho Ču-Čche, zapříčinilo obrovské zadlužení země; země si celosvětově půjčovala ohromné částky, určené na investice do těžebního a těžkého průmyslu, a zejména do armády. Tato militarizace měla především vést k větší nezávislosti na Číně a [SSSR](#). Severokorejští představitelé věřili, že půjčené peníze pokryjí [těžební průmysl](#), kde investovali polovinu půjčených peněz. Bohužel zrovna v době, kdy vynaložili ohromné částky na těžicí stroje, se ceny minerálů hluboko propadly. Severní Korea se tak dostala do velkých dluhů, neschopná je splácet a navíc zajišťovat poměrně vysoký životní standard svým obyvatelům.

K tomu všemu, [centrálně plánovaná ekonomika](#), zaměřující se na těžký průmysl, dosáhla svého potenciálního limitu. Díky malým finančním příspěvkům [technologie](#) zastaraly. Hospodářsky se severní část poloostrova propadla pod celosvětový průměr.

Kim Ir-sen, uvězněný v ideologii, která byla kdysi účinná, nebyl schopen reagovat na vzestup Jižní Koreje, což podkopalo legitimitu jeho režimu. Nedokázal utvořit tržní ekonomiku, jako se povedlo například v Číně Dengovi Xiaopingovi. V 80. letech byla KLDR postavena před volbu – buď splatí půjčky, nebo bude nadále garantovat lidem už tak slabou, sociální pomoc. Kim odmítl, což dostalo zemi do totálního embarga. Kvůli sociálním dávkám bylo navíc omezeno i to minimální, co země dokázala vyrobit.

Následovnictví Kim-Čong Ila

 (foto)

V rámci RVHP bylo do Severní Koreje vyváženo mnohé zboží i z tehdejšího Československa.

[Kim Ir-sen](#) zemřel [8. července 1994](#) a jeho syn Kim Čong-il ho následoval ve vedení Korejské dělnické strany. Prezidentské křeslo zůstalo prázdné, ale Čong-il jako velitel národní obrany zemi de facto vládl. O jeho následovnictví bylo rozhodnuto již na počátku 80. let [20. století](#).

Během první dekády pod vládou [Kim Čong-ila](#) pokračovala ekonomická stagnace. Mezi lety [1996](#) a [1999](#) zemi postihl [hladomor](#), při kterém zemřelo 600 až 900 tisíc lidí. Neefektivita stalinistického stylu [kolektivizace](#) byla, spolu s totálním nedostatkem jakýchkoli zemědělských nástrojů, jeho hlavní příčinou. Severní Korea přispívá enormním podílem svého již tak nízkého HDP na [armádu](#) a výrobu atomové zbraně; drží všechny schopné muže ve věku 18–30 ve vojenské službě. Základní infrastruktura státu se však bez potřebných [investic](#) rozpadá.

Výsledkem toho je, že Severní Korea dnes bez mezinárodní pomoci nedokáže pokrýt ani polovinu potřeb jídla v zemi. Podle [Amnesty International](#) více než 13 milionů lidí v [KLDŘ](#) trpělo v roce [2003](#) podvýživou. V roce [2001](#) dostala KLDŘ [humanitární pomoc](#) v hodnotě 300 milionů USD z [USA](#), [Jižní Koreje](#) a [Evropské unie](#). Nespecifikované množství pomoci přichází v podobě [ropy](#), jídla a uhlí také každým rokem z [Číny](#). Navzdory tomu vláda Severní Koreje pořád pokračuje se svým odporem vůči [Spojeným státům](#), [Jižní Koreji](#) a [Japonsku](#). Špatná úroda se každým rokem stává už pravidlem, obyvatelstvo trpí pořád hladem; kvete černý trh a lidé se z bezpečnostních důvodů zásobují potravinami dlouho dopředu. Proto se od roku [1997](#) pokouší obyvatelstvo ve velkých skupinách ilegálně utíkat do Číny nebo Jižní Koreje.

V červnu [2002](#) byly ohlášeny další reformy. Měna byla [devalvována](#) a některé ceny, například potravin, byly ponechány prodejčům s tím, že dojde k povzbuzení zemědělské produkce. Bylo ohlášeno, že přídělí jídla, stejně jako bydlení, budou postupně rušeny. Poprvé od roku [1954](#) je možnost získat půdu pro potřebu své rodiny. Vláda také zavedla „speciální administrativní zónu“ v městě Sinuiju, blízko hranic s Čínou. Tomuto městu byla dána poměrná autonomie, zejména ve finanční sféře. Byl to pokus jak napodobit úspěšné volné zóny známé z Číny. Zájem zvenčí byl však, kvůli nulové poptávce, minimální.

KLDR na počátku 21. století

 [\(foto\)](#)

Ekonomika Severní Koreje se v 80. a 90. letech velmi propadla a v zemi nastaly krize i hladomor. Též poklesla i výroba elektrické energie

Prezident Jižní Koreje [Kim Te-džung](#) se aktivně snaží zmenšit napětí mezi oběma státy, což má však málo okamžitých výsledků. Od dob zvolení George W. Bushe, jako [prezidenta USA](#), stojí Severní Korea vůči obnovenému tlaku ohledně jejich atomového programu, což má za následek ještě méně pomoci.

Severní Korea zůstává Stalinistickým státem. Nedostatek přístupu pro zahraniční média a tradiční tajnůstkářství v Severní Koreji znamená nedostatek informací o politickém světě, ale zpráva Amnesty International z roku 2003 říká, že byly zaznamenány případy, kdy lidé byli zavírání, mučeni či popravováni, zejména díky náboženství. Mučení a špatné zacházení jsou ve věznicích či pracovních táborech na denním pořádku.

V roce [2002](#) byl nepatrně uvolněn trh – vznikl [Keasongský region](#), který spolupracuje s Jižní Koreou. Také byly ve spojení s Čínou vypracovány plány pro otevření trhu, avšak šlo spíše o udržení zdejšího režimu.

Severní Korea prohlásila [10. února 2005](#), že vlastní atomové zbraně. Bylo dlouho probíráno, zda může být toto tvrzení pravdivé. [Rusové](#) odmítli tvrzení s tím, že není možné aby [KLDK](#) měla technologii potřebnou k výrově atomové zbraně. [9. října 2006](#) zástupci KLDK prohlásili, že se podařil [podzemní výbuch](#) jaderné hlavice. Doposud klesající napětí opět narostlo. Čin byl celosvětově odsouzen. [14. října](#) proběhlo v [OSN](#) hlasování o znovuuvalení sankcí na [KLDK](#).

Zdroj: [Wikipedia](#)

Severní Korea, zemědělství, zdroj: www.kennerly.com

Život mimo města, zdroj: www.tema.ru/travel/choson-1/